

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจทำนายของ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกลทางบวกต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดา โดยศึกษาในมารดาที่มีบุตรวัย 0 - 2 เดือน ที่พบบุตรมารับบริการฉีดวัคซีน ณ โรงพยาบาลชุมชน 3 แห่งใน 3 จังหวัด ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) การนำเสนอข้อมูลได้แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ระดับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกลทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา

ส่วนที่ 4 ศึกษาอำนาจการทำนายของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกลทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดาที่มีบุตรวัย 0 - 2 เดือน

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของมารดาที่มีบุตร 0 - 2 เดือน จำแนกตาม อายุ ศาสนา ลำดับบุตร รายได้ครอบครัว อาชีพ การเลี้ยงดูทารก

ข้อมูล	มารดาที่มีบุตร 0-2 เดือน (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20	30	30
21-25	36	36
26-30	27	27
มากกว่า 30	7	7
ศาสนา		
พุทธ	59	59
คริสต์	7	7
อิสลาม	34	34
จำนวนบุตรที่มี (คน)		
1 คน	51	51
2 คน	33	33
3 คน	11	11
4 คน	5	5
รายได้ครอบครัว (บาท)		
น้อยกว่า 5,000	26	26
5,000 - 10,000	51	51
มากกว่า 10,000	23	23
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	15	15
รับจ้าง	20	20
ค้าขาย	34	34
เกษตรกรรม	12	12
รับราชการ	19	19
อื่น ๆ	0	0

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของมารดาที่มีบุตร 0-2 เดือน จำแนกตาม อายุ ศาสนา ลำดับบุตร รายได้ครอบครัว อาชีพ การเลี้ยงดูทารก (ต่อ)

ข้อมูล	มารดาที่มีบุตร 0-2 เดือน (n=100)	
	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การเลี้ยงทารก		
เคย	71	71
ไม่เคย	29	29

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 63 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 59 และประมาณครึ่งหนึ่งมีบุตร 1 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 5,000 - 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 51 และมีอาชีพค้าขายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูทารกคิดเป็นร้อยละ 71

ส่วนที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0- 2 เดือนของมารดา

ตารางที่ 2 คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก วัย 0 – 2 เดือนของมารดา

พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก			
(n = 100)			
คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{x}$	SD
36	70	59.56	8.13

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0-2 เดือนของมารดาต่ำสุดเท่ากับ 36 คะแนน สูงสุดเท่ากับ 70 คะแนน โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.13

ตารางที่ 3 คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และร้อยละของระดับคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก วัย 0 – 2 เดือนของมารดา โดยแบ่งตามระดับพฤติกรรม

พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ร้อยละ
พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในระดับต่ำ (พิสัย = 18 - 51.43)	18	51	5
พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในระดับปานกลาง (พิสัย = 51.44 – 67.68)	52	67	26
พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในระดับสูง (พิสัย = 67.69 – 72)	68	70	69

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาร้อยละของคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการแต่ละระดับพบว่า มารดาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 69 รองลงมาคือมารดามีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 26 และมารดามีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0-2 เดือนของมารดา (n = 100 คน)

พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D
1.การเขย่าของเล่นที่มีเสียงให้ลูกได้ฟัง	3.57	.62
2.การชี้ชวนให้ลูกมองโมบายหรือสิ่งของต่างๆ	3.19	.84
3.การจับลูกอุ้มพาดบ่าในท่าคว่ำ ลูบบริเวณท้ายทอยและลำคอเบาๆ	3.25	.82
4.การสบตาลูกเวลาที่หยอกล้อกับลูก	3.46	.77
5.การจับให้ลูกยืนโดยประคองศีรษะไว้	3.23	.95
6.การขยับของไปมา ให้ลูกมองตาม	3.20	.71
7.การเคลื่อนไหวในขณะพูดคุยกับลูกให้ลูกหันหน้าตาม	3.33	.57
8. การเล่นกับลูกโดยเอาของใส่มือให้ลูกกำ	3.19	.77
9.การเล่นกับลูกโดยยื่นหน้าไปใกล้ใบหน้าลูก	3.23	.69
10.การเล่นแสดงสีหน้าต่างๆให้ลูกมอง	3.38	.64
11.การพูดคุยกับลูกขณะอาบน้ำให้ลูก	3.43	.62
12.การร้องเพลงหรือเปิดเพลงให้ลูกฟัง	3.41	.71
13.การส่งเสียงอาให้ลูกส่งเสียงอาตาม	3.53	.59
14.การไม่เปิดโทรทัศน์ให้ลูกดู	2.99	.10
15. การอุ้มลูกไปพบปะผู้คน	3.40	.79
16. การบอกลูกเวลาจะทำอะไรให้	3.46	.62
17.การให้บุคคลอื่น เช่น ญาติ เพื่อนบ้านอุ้มลูกและคุยกับลูกได้	3.46	.62
18.การยิ้มกับลูก	4.00	.00

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 – 2 เดือนของมารดา โดยรวมเท่ากับ 3.38 ซึ่งอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามารดามีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเรื่องยิ้มกับลูกมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ การเขย่าของเล่นที่มีเสียงให้ลูกได้ฟัง ($\bar{X} = 3.57$) การส่งเสียงให้ลูกส่งเสียงอาตาม ($\bar{X} = 3.53$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การไม่เปิดโทรทัศน์ให้ลูกดู ($\bar{X} = 2.99$)

ส่วนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนอง และความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0- 2 เดือนของมารดา

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าคะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวก (n = 100 คน)

ตัวแปร	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{x}$	S.D
การรับรู้ประโยชน์	31.00	50.00	42.00	4.49
การรับรู้อุปสรรค	39.00	60.00	52.87	5.33
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	32.00	59.00	50.36	6.10
ความรู้สึกทางบวก	35.00	60.00	50.78	5.72

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาค่าคะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ประโยชน์เท่ากับ 42.00 (S.D = 4.49) การรับรู้อุปสรรคมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.87 (S.D = 5.33) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีคะแนนเฉลี่ย 50.36 (S.D = 6.10) และความรู้สึกทางบวกมีค่าคะแนนเท่ากับ 50.78 (S.D = 5.72)

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson 's Product Moment Correlation) ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเองและความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0 - 2 เดือนของมารดา (n = 100 คน)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
การรับรู้ประโยชน์	.232*
การรับรู้อุปสรรค	-.217*
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	.243*
ความรู้สึกทางบวก	.215*

*p < .05

จากตารางที่ 6 พบว่า การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .232, .243, .215$ ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้อุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.217$)

ส่วนที่ 4 การศึกษาอำนาจในการทำนายของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0 - 2 เดือน (n = 100 คน)

วิเคราะห์ความสามารถในการทำนายการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถ ความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0- 2 เดือน ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) และสร้างสมการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 6-7

4.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาทำนายแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันเองในระดับต่ำ เพื่อขจัดปัญหาความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) ดังนั้นจึงใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัว และนำเสนอในรูปแบบของเมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation matrix) แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0 - 2 เดือนของมารดา (n = 100 คน) ในรูปแบบเมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation matrix)

ตัวแปร	การรับรู้ประโยชน์	การรับรู้อุปสรรค	การรับรู้ความสามารถ	ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับกิจกรรม	พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการ
การรับรู้ประโยชน์	1				
การรับรู้อุปสรรค	-.779**	1			
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	.154	-0.88	1		
ความรู้สึกทางบวก	.099	-.122	.744**	1	
พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก	.232*	-.217*	.243*	.215*	1

**p < .05

*p < .01

จากตารางที่ 7 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความรู้สึกลทางบวก โดยมีค่า r เท่ากับ .744 แสดงว่าไม่มีตัวแปรคู่ใดมีปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) เนื่องจากเกณฑ์ในการพิจารณา Multicollinearity คือ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ที่มากกว่า .80

4.2 วิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความรู้สึกลทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0- 2 เดือนของมารดา ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอ (Stepwise multiple regression) ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และค่าทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0 - 2 เดือนของมารดา

ลำดับขั้น	ตัวพยากรณ์	R	R^2	R^2 change	F	P-value
1.	การรับรู้ความสามารถของตนเอง	.462	.213	.000	13.162	.000
2.	การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับรู้ประโยชน์	.501	.251	.038	10.720	.000

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการเพิ่มขั้นตอ พบว่า ขั้นตอนที่ 1 ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นตัวแรก และสามารถอธิบายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .213 หมายถึง การรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาได้ร้อยละ 21.3

ขั้นตอนที่ 2 ตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นตัวแปรที่ 2 และเพิ่มความสามารถในการอธิบายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0-2 เดือนของมารดา ได้ร้อยละ 3.8 (R^2 change = .038) ทำให้ R^2 เพิ่มขึ้นเป็น .251 ซึ่งหมายถึง การรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้ประโยชน์สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0-2 เดือนของมารดา ได้ร้อยละ 25.1

ส่วนการรับรู้อุปสรรคและความรู้สึกทางบวกไม่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0-2 เดือนของมารดา

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ประโยชน์ ต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาในรูปคะแนนดิบ (B) คะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _b	Beta	t	P-value
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	.235	.086	.249	2.725	.001
การรับรู้ประโยชน์	.180	0.82	.200	2.192	.008
Constant	1.861	.471	-	3.951	.000

จากตารางที่ 9 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสามารถในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ .235 ซึ่งหมายถึง เมื่อคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการส่งเสริมพัฒนาการเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีผลทำให้พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการของมารดาเพิ่มขึ้น .235 คะแนน ส่วนการรับรู้ประโยชน์สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ .180 หมายถึง เมื่อคะแนนการรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการเพิ่มขึ้น 1 คะแนนจะมีผลทำให้พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาเพิ่มขึ้น .180 คะแนน แสดงว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา รองลงมาคือ การรับรู้ประโยชน์ โดยตัวแปรทั้งสองตัวสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0-2 เดือนของมารดาได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 – 2 เดือนของมารดา

$$= 1.861 + .235 * \text{การรับรู้ความสามารถของตนเอง} \\ + .180 * \text{การรับรู้ประโยชน์}$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 – 2 เดือนของมารดา

$$= .249 * \text{การรับรู้ความสามารถของตนเอง} \\ + .200 * \text{การรับรู้ประโยชน์}$$